

FESTSCHRIFT FOR OSWALD SZEMERÉNYI ON THE OCCASION OF HIS 65th BIRTHDAY, edited by *Bela Brogyanyi*, Amsterdam — John Benjamins B. V., 1979 in two parts (I, pp. XIV + 487; II, 489—999), 8°.

Во едницјата *Amsterdam Studies in the Theory and History of Linguistic Science IV*, како том 11 во два дела на *Current Issues in Linguistic Theory*, излезе спомнатиот зборник под редакција на В. Brogyanyi во издавачката куќа на John Benjamins B. V. во Амстердам. Зад краткиот предговор на В. Brogyanyi, редакторот на овој импозантен Festschrift, следуваат 70 статии на познати лингвисти, главно, индоевропеисти од целиот свет. Како што научната дејност на проф. Szemerényi покрива широко поле на лингвистички студии од дијахрониски, синхрониски и типолошки аспект (в. I, стр. 1 — 12 — список на негови трудови), така и бројните прилози, објавени во овој зборник, засегаат во сите области на индоевропското јазикознание. Тие претставуваат во извесна смисла енциклопедиски компендиум на современ лингвистички приод кон проблеми како од историското и компаративно и.-е. јазикознание, така и од општите генерички и типолошки студии на индоевропските и други јазици. Некои од статиите објавени овде се опширни студии, а други — кратки по обем белешки. Во најголем број случаи и едните и другите фрлаат нова светлина во објаснувањето на поедини лингвистички проблеми. Просто е технички невозможно сите тие да бидат подробно прикажани со истакнување што ново секоја од нив носи. Ке се задоволеме само со просто соопштување на содржината, а самите наслови на статиите и имињата на нивните автори се најдобра препорака на овој опширен зборник.

Бидејќи статиите се дадени според азбучниот ред на авторите, тешко е одеднаш да се види кој предмет како е овде застапен. Не е лесно да се направи ни прецизна класификација по предмет, зашто има прилози кои засегаат во повеќе области, како на пр. статијата на Е. Намр *За силабичката регулација и синтаксата*, која третира проблеми од фонетиката, функцијата на зборовите, синтаксата, акцентот и др. во западноевропските стари јазици, главно, во велшкиот. Сепак ќе се обидеме да ги групираме статиите според најтипичните белези што преовладуваат во нив:

Најголем број од лингвистичките прилози се со теоретско-историска содржина. Всушност, таков е карактерот и на едницјата, каде што излезе зборникот. Овде можат на прво место по застапеност да се одбележат статиите од областа на современите лингвистички правци, како: R. Anttila, *Генеративна граматика и јазична промена*; A. R. Bomhard, *Типолошки студии и идентификувањата на индоевропските ларинтали*; E. Campanile, *Типолошка реконструкција и индоевропскиот*; G. Jucquois, *Генеративна и типолошка лингвистика*; K. R. McCone, *Дијахрониски можности на и.-е. „проширени“ реченици*; E. Polomé, *Креолизациска теорија и лингвистичка теорија*; A. Tovar, *Ирскиот и типолошката*; A. Vraciu, *Синхрониза, дијахрониза и еволуција на јазиците — теоретски размислувања* и др.

Од статиите посветени на класичните (грчки и латински) јазици можат да се одбележат: J. Chadwick, *Ајолскиот галиски илурал*; S. Gallavotti, *Две епиграфски белешки од ирската морфологија*; J. Hooker, *Гџерфа: семитска заемка? W. Mańczak, Ајофониза е/о во ирскиот*; O. Masson, *Забелешки кон имињата на -ās во ајишкиот*; G. Nagy, *За почетоциите на ирскиот хексаметар: синхрониски и дијахрониски перспективи*; V. Pisani, *Две ајишки кесени*; E. Risch, *Индоевропскиот корен *reudh- во латинскиот*; R. Schulze, *φερε-ομοσ—ομο-φρος и промената на местото на ајишкиот ойределби кај некои ирски сложеници*; K. Strunk, од зборобразувањето на лат. *floralis, Cerialis* и сл.

Лингвистички проблеми од анатолиските јазици се третираат, главно, во статиите: O. Carruba, *За броевите од еден до пет во ајишкиот и индоевропскиот*; S. H. Gordon, *Еблаитски и негови сродници*; Emilia Masson, *Неколку нови читања на лувиски хиероглифски најмици и Емирязи*; Anna Morpurgo-Davies, *Лувискиот јазик и хетитската -hi конјугација*; M. Poetto, *Хиероглифскиот лувиски SAR+r[á] KAT-ia*; A. J. Van Windekens, *Прилози кон интерпретацијата на хетитскиот и индоевропскиот јазик* и др.

Од индо-иранските јазици: Р. К. Andersen, *Тилолоија на регоиј на зборовије и иредлозије во сѝ. индискиој*; Р. Codsidine, *Семанѝиѝчки ѝриод кон иденѝификаѝијата на иранскије заемки во арменскиој*; Р. Е. Emmerick, *Вокалски фонеме во хоѝанскиој*; О. Н. Трубачев, *Еден случај на ѝиѝолоија: ѝроблемој на сѝарѝије Ариѝиј и арискаѝа ѝоделба* и др.

Има статии посветени на романските јазици (Р. А. Hall), ирските (J. Corthals, Е. Hamp, А. Tovar), словенските (Н. Galton), унгарскиот (А. Makkaј), фриуланските дијалекти (G. В. Pellegrini) и др.

Проблемот на јазиците во контакт се третира кај К. Braunmüller (кај скандинавските) и W. Meid, *Гласовни ѝнѝерференѝи во ѝѝалскије и кимбри-скиој*.

Преовладуваат статии што се однесуваат кон општата лингвистика и проблеми од поедини области, како на пр. фонологија: М. Вак, *Сонорѝијеѝ и гласовна ѝромена*, М. Halle, *Формални насѝроѝиѝ функционални ѝолеѝи во фонолоѝијата*; Е. Pulgram, *Безгласниој билабијален сѝираниѝ во индоевроѝкиој*; потоа з б о р о о б р а з у в а њ е: В. Brogyanyi, *Забелешки кон фразеолоѝкије сложенки*; Р. Gusmani, *Лексѝичка сѝрукѝура и ѝогајмување*; Y. Malkiel, *Лексѝичка ѝоларизаѝија, ѝабу*. Романскиој домен на „лев“ и „десен“; Н. Meier, *Латинско-романскије ѝлаѝолски образување со ѝрефикси*; J. Tischler, *Кон синѝаѝѝичкије основи на именскије сложенки*, а особено многу од с и н т а к с а т а: Олга Ахманова и Олга Долгова, *Синѝаѝка: конѝекѝура и факѝи*; Ch.—J. Bailey, *Зоѝѝо but ѝо измесѝува although: Функционален ѝриод*; G. Ivănescu, *Синѝаѝѝички универзали*; В. Иванов, *За невоѝѝѝвинѝије ѝлаѝолски консѝрукѝи во индоевроѝкиој*; Н. Pilch, *За една синѝаѝка на ѝоворниој јазик: ѝлаѝолски консѝрукѝи со удвојување*; А. Scherer, *Реконсѝрукѝија на јазични основи за ѝраѝба на речници*; S. Wallace, *Глобална синѝаѝѝичка дифузија* и др.

*

Повеќето од статиите на овој обмен лингвистички зборник претставуваат апстрактни теоретски расправи за јазикот воопшто и за одделни јазични појави. Но има извесен број и такви кои пружаат нови конкретни решенија или корекции на поранешни тези за поедини прашања. Такви се особено прилозите на J. Chadwick, Н. Galton, Е. Hamp, Y. Malkiel, Emilia и O. Masson, Anna Morpurgo-Davies, G. Nagy, G. В. Pellegrini, V. Pisanі, Е. Pulgram, Е. Risch, А. Scherer и др. Книгата во целина, може корисно да им послужи на студентите по општа лингвистика и индоевропско јазикознание.

Маѝи 1981.

П. Хр. Илиевски, Скопје.

ANGELO PERUGINI, *Dizionario italiano-latino*, XII + 2322 dvostupaĝne stranice, format 18 × 25 cm, Libreria editrice Vaticana 1976.

Angelo Perugini (1889—1960) osnovao je na Pravnom institutu Papinskog lateranskog sveuĝilišta i do smrti vodio katedru: *Stilus latinus Romanae curiae*. Preko tri decenija izrađivao je talijansko-latinski rjeĝnik, svoje ŝivotno djelo, koje je objavljeno 16 godina poslije njegove smrti. Predgovor je napisao Pio Ciprotti, koji je sudjelovao u redigiranju Peruginijeva rukopisa.

Autor je svoj rjeĝnik zamislio vrlo ŝiroko: uzimao je građu ne samo iz klasiĝnog i poklasiĝnog nego i iz poznog latineta. Nadalje, sluŝio se tekstovima današnjeg crkvenog latinskog jezika Rimske kurije i unio u Rjeĝnik velik broj neologizama, pogotovo iz znanstvene i tehniĝke terminologije. Osim toga, nadopunio ga je vlastitim imenima, osobnim i geografskim. Za svakoga koji dođe u priliku da piše na latinskom Peruginijev je rjeĝnik bogata riznica latinskog jezika, posebno nadopunjena izrazima za moderne pojmove. Po svojem opsegu to je jedan od najveĝih rjeĝnika jednog stranog jezika i latinskoga.